

Làm việc tại nhà

20



Một số phụ nữ làm việc tại nhà vì bản thân hoặc chồng không muốn họ làm việc xa nhà hoặc vì thế họ có thể chăm sóc gia đình trong khi vẫn kiếm được tiền. Một số người lao động mang việc về nhà làm để có thêm thu nhập. Những người khác bị buộc phải làm việc tại nhà vì chủ nhà máy cắt giảm chi phí hoặc đóng cửa nhà máy.

Người lao động làm việc nhiều giờ hơn và đối mặt với nhiều nguy hiểm khác nhau tại nhà hơn so với khi làm việc trong nhà máy. Người làm việc tại nhà thường được trả ít hơn và chịu nhiều chi phí sản xuất mà lẽ ra chủ nhà máy phải chịu như:

- quạt và thiết bị bảo vệ (nếu người lao động có)
- đèn điện và điện
- bàn, ghế và đồ đạc để làm việc
- xử lý rác thải sản xuất
- chỗ lưu trữ các bán thành phẩm, vật tư, và thành phẩm
- vận chuyển giữa nhà và nhà máy

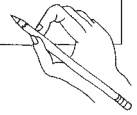
Người làm việc tại nhà thường được trả công ít hơn người lao động tại nhà máy ngay cả khi họ không được trả tiền chăm sóc trẻ em, các bữa ăn xa nhà, di chuyển hàng ngày đến nhà máy hoặc những thứ khác mà lẽ ra người lao động nhà máy phải chi trả.

Cách thức Cách tính tiền lương thực của bạn

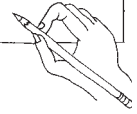
Để tìm hiểu xem bạn thực sự kiếm được bao nhiêu sau khi chi trả tất cả chi phí thực hiện công việc:

- **Nhân** số tiền công của từng sản phẩm với số sản phẩm bạn đã làm. Làm tương tự cho các sản phẩm khác nếu chúng được trả tiền công ở mức khác.
- **Trừ** chi phí nguyên vật liệu, chi phí cho gia đình hoặc hàng xóm giúp đỡ bạn, chi phí điện, nước và những chi phí khác trong khi làm việc. Nếu bạn không nhận được hóa đơn hàng tháng, hãy ước tính dựa trên các tháng trước. (Trong trường hợp người chủ không chi trả những chi phí trên thì hãy điều chỉnh việc trừ các chi phí đó cho phù hợp.)
- **Tính toán và so sánh** số tiền này mỗi tháng hoặc vài tháng một lần để xem mức lương của bạn thay đổi như thế nào. Khi bạn biết bạn thực sự được trả bao nhiêu, bạn có thể đưa ra một lập luận tốt hơn rằng chi phí sản xuất tốn kém hơn và ông chủ cần phải trả cho bạn nhiều tiền hơn.

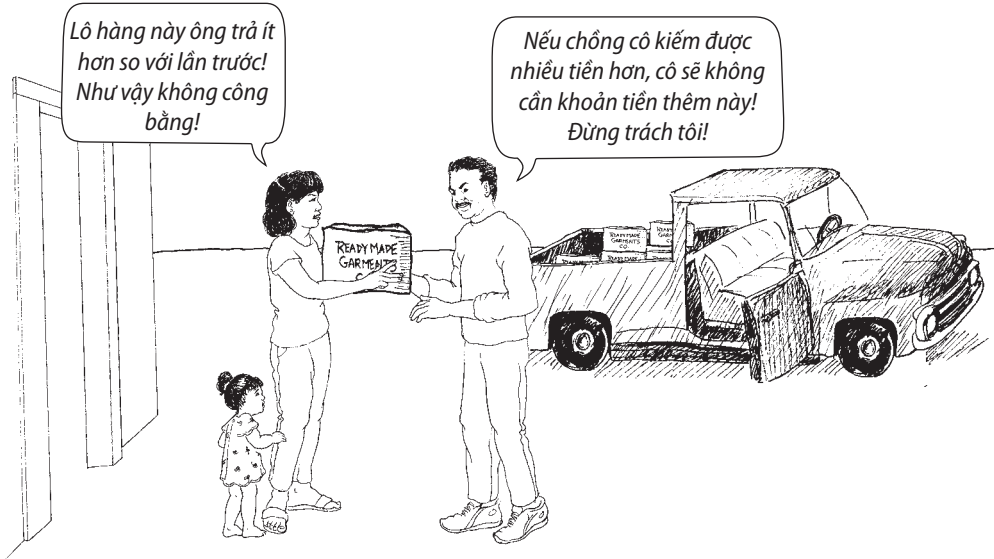
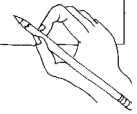
ĐƠN HÀNG THÁNG 10
60 mũ trùm, tiền công là 20 xu/mũ
60 x 0,20 = \$12



CÔNG LÀ \$12, TRỪ
- \$ 2,00 tiền nguyên vật liệu
- \$ 1,50 tiền trả cho Mary về việc giúp đỡ
- \$ 1 tiền điện
- \$ 0,5 tiền nước
= Còn lại \$7,00



Tháng 1 \$8,50
Tháng 3 \$7,50
Tháng 6 \$7,50
Tháng 10 \$7



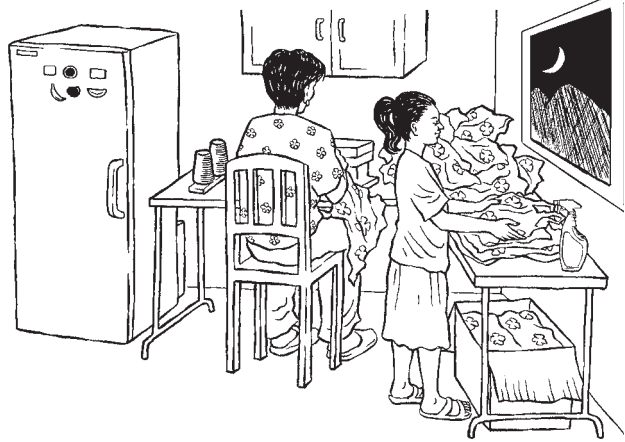
Làm việc để “kiếm thêm tiền” hay “kiếm tiền để sống”?

Làm việc tại nhà mất nhiều thời gian hơn

Phụ nữ làm việc tại nhà không chỉ làm công việc của nhà máy. Họ nấu ăn, chăm sóc con hoặc các thành viên trong gia đình, mua hoặc đi lấy thực phẩm, nước và nhiên liệu, dọn dẹp và làm các nhiệm vụ khác. Làm việc trong khi vẫn phải chăm sóc nhà cửa và gia đình đồng nghĩa với việc phụ nữ làm việc nhiều giờ hơn, kéo dài hơn trong ngày. Họ thường làm việc nhiều giờ hơn so với khi làm việc ở nhà máy.

Bất kể bạn làm ở đâu, công việc quá nhiều luôn tiềm ẩn các nguy cơ nhiều hơn về chấn thương, vấn đề về sức khỏe, bệnh liên quan đến căng thẳng, dinh dưỡng kém và các vấn đề khác.

Để giảm tác động của làm việc gấp đôi đối với sức khỏe của phụ nữ, hãy tìm cách cho cả gia đình, đặc biệt là nam giới, tham gia chăm sóc nhà cửa và gia đình. Cả nam giới và các bé trai đều có thể học cách chăm sóc nhà cửa.



Cả nhà cùng nhau làm việc

Khi bạn nhận làm việc tại nhà thì cả gia đình bị ảnh hưởng. Một người có thể mang công việc về nhà, nhưng thường thì cả gia đình sẽ cùng làm công việc đó, kể cả trẻ em, bởi vì mỗi sản phẩm làm ra là gia đình bạn kiếm thêm tiền. Đôi khi cả gia đình phải giúp đỡ để hoàn thành chỉ tiêu mà nếu chỉ một người lao động thì sẽ không thể đạt được. Công việc có thể kết thúc vào đêm khuya và gia đình bạn cũng không nhận được thêm tiền công cho thời giờ làm việc kéo dài như vậy.



*Tôi muốn cho các con tiền để chúng giúp tôi.
Tôi muốn chúng biết rằng công việc nên được
trả công một cách công bằng nhưng tiền
công của tôi thì thấp, tôi không thể cho
chúng bất cứ điều gì!*

Nguy hiểm trong công việc tiềm ẩn nhiều hơn khi làm việc tại nhà

Về tính chất, công việc tại nhà tương tự như công việc tại nhà máy, tuy nhiên nó lại nguy hiểm hơn. Nhà không có đủ không gian để tạo ra nơi làm việc hoặc lưu trữ nguyên vật liệu và hóa chất một cách an toàn. Nhà thường thiếu ánh sáng, thông gió và hệ thống điện an toàn cần thiết để làm việc an toàn. Và nếu công việc có thể gây các vấn đề về sức khỏe hoặc an toàn thì điều đó sẽ ảnh hưởng đến mọi người trong gia đình.

Hỏa hoạn

Các nguyên vật liệu gần bếp hoặc lò, ổ cắm hoặc các nguồn nhiệt khác (đèn, lò sưởi hoặc thuốc lá) có thể gây cháy. Nhà thường dễ bắt lửa và đám cháy nhỏ dễ lan rộng nhanh hơn trong nhà máy. Phòng chống hỏa hoạn trong nhà của bạn bằng cách:

- Để nguyên vật liệu xa nơi có nhiệt, lửa hoặc nguồn điện.
- Giữ dây điện khô.
- Rút phích cắm máy móc khi bạn không sử dụng chúng.
- Tránh quá tải dây điện bằng cách không sử dụng nhiều máy móc và thiết bị cùng một lúc.
- Đậy chặt các thùng chứa hóa chất khi không sử dụng và đảm bảo có thông gió tốt để loại bỏ khói.
- Không hút thuốc trong nhà hoặc gần các nguyên vật liệu dễ cháy.

Nếu nhà bạn có cháy, hãy:

Loại bỏ một trong những yếu tố cần thiết của sự cháy. Sự cháy cần có vật cháy và không khí (ôxy) để cháy. Đám cháy nhỏ có thể bị dập tắt bằng cách loại bỏ một trong các yếu tố đó. Ví dụ: nếu lửa xuất hiện trong nồi, hãy đậy nắp nồi, lửa sẽ tắt vì khi đó lửa sẽ không có ôxy để tiếp tục cháy.

Dập lửa bằng đất, cát hoặc nước từ thùng chứa được để ở khu vực làm việc trong trường hợp xảy ra hỏa hoạn. Đối với cháy do chập điện hoặc hóa chất, sử dụng cát hoặc đất để dập, không dùng nước. Đối với các đám cháy bắt vào vải, sử dụng nước hoặc bình chữa cháy (tìm hiểu cách tự làm bình chữa cháy ở trang 223).

Tự bảo vệ mình. Nếu bạn cố gắng dập lửa, hãy luôn đứng ở phía gần cửa để bạn có thể thoát ngay khi cần. Che mũi và miệng bằng một miếng vải hoặc mặt nạ để tránh khói vào phổi.



Trường hợp hỏa hoạn xảy ra, gia đình và cộng đồng xung quanh bạn cần:

Thực hành thoát hiểm ra khỏi nhà với gia đình bạn, thảo luận về cách trợ giúp nhau và nơi gặp gỡ sau đó.

Viết ra số điện thoại của các trạm cứu hỏa trong cộng đồng của bạn và đảm bảo mọi người đều lưu các số này.

Thống nhất cách báo động tại cộng đồng (như gõ keng) để báo cho người khác biết có hỏa hoạn, để thoát ra và để được giúp đỡ. Chọn ra những người có nhiệm vụ báo động cho cộng đồng khi phát hiện hỏa hoạn.

Cùng nhau dập lửa. Đảm bảo rằng bạn biết nơi để lấy nước, cát hoặc các vật liệu khác để dập lửa và sử dụng chúng tương ứng với các loại hỏa hoạn khác nhau.

Hóa chất

Hóa chất sử dụng tại nhà có thể lẫn vào thực phẩm, nước và không khí. Các chất tẩy rửa (dung môi) và keo sử dụng phổ biến có thể gây ra cả các vấn đề sức khỏe trước mắt và lâu dài, bao gồm chóng mặt, khó thở, kích ứng da và mắt, ung thư và thậm chí tử vong. Xem Chương 8: Các mối nguy hiểm từ hóa chất và Phụ lục B: Các hóa chất và nguyên vật liệu phổ biến, để có thêm thông tin về các hóa chất bạn đang làm việc cùng. Nếu bạn không thấy có thông tin, hãy xử lý như với hóa chất nguy hiểm.

- Hạn chế tiếp xúc với hóa chất. Sử dụng thiết bị bảo vệ cá nhân (xem Chương 18) để tránh tiếp xúc với da và mắt.
- Rửa tay và lau dọn khu vực làm việc và sau đó không sử dụng giẻ lau hoặc nước lau chùi vào việc khác.
- Không sử dụng thùng chứa của gia đình để lưu trữ hóa chất. Nếu bạn phải sử dụng, hãy bóc nhãn và viết tên hóa chất trên thùng chứa. Nhớ ghi nhãn mạnh các từ như “NGUY HIỂM” và “CẤM ĐỘNG VÀO” để nhắc nhở bản thân và gia đình rằng nó nguy hiểm.
- Không bao giờ sử dụng thùng chứa hóa chất cho mục đích khác. Ngay cả khi bạn rửa kỹ, thùng chứa vẫn có thể còn hóa chất.
- Các thùng chứa hóa chất phải được che đậy và lượng hóa chất vừa phải để tránh tràn và rò rỉ.
- Lưu trữ hóa chất xa tầm tay trẻ em.
- Lưu trữ hóa chất trong tủ khóa hoặc nhà kho bên ngoài.
- Không hút thuốc, ăn, uống hoặc nấu ăn gần hóa chất.



Bụi

Các mảnh chỉ may và bụi nhỏ từ hàng may mặc có thể gây khó thở (xem trang 106), dị ứng, ho và phát ban da (xem trang 165). Đôi khi bụi quá nhỏ và không thể nhìn thấy. Bảo vệ bản thân bằng cách đảm bảo hệ thống thông gió tốt (xem Chương 17) và sử dụng khẩu trang để che miệng và mũi. Xem từ trang 273 đến trang 277 để tìm hiểu về khẩu trang và cách làm khẩu trang.

Bụi tích tụ trên dây điện bị hở có thể bắt lửa. Hãy giữ cho hộp điện kín.

Căng cơ và quá sức

Để giảm chấn thương và đau do thực hiện các động tác tương tự nhiều lần:

- Đặt các dụng cụ và nguyên vật liệu bạn cần gần với không gian làm việc của bạn. Cố gắng với chúng nhiều lần có thể làm đau bạn.
- Hỗ trợ cổ tay, khuỷu tay, lưng, chân và bàn chân của bạn trong khi bạn làm việc. Nếu bạn thấy đau khi làm việc hoặc sau khi làm việc, hãy thử thay đổi tư thế khác nhau.
- Nghỉ giải lao. Hãy để mắt được thư giãn và vận động, vươn người.
- Sử dụng một chiếc ghế thoải mái có tựa lưng.

Để biết thêm về các vấn đề căng cơ và quá sức, xem Chương 7: Ergonomi.

Tiếng ồn

Âm thanh liên tục của máy, đặc biệt nếu quá to có thể gây hại cho thính giác của bạn. Xem Chương 13 để tìm hiểu thêm về tiếng ồn và cách làm nút tai.

Căng thẳng

Việc cảm thấy căng thẳng, lo lắng hoặc buồn bã là đương nhiên khi bạn quá mệt mỏi và không chịu nổi với áp lực trong công việc và ở nhà. Cảm giác căng thẳng không chỉ khó chịu mà theo thời gian có thể dẫn đến huyết áp cao, đau đầu, suy giảm hệ miễn dịch và căng cơ. Bạn có thể làm giảm tác hại từ căng thẳng cho cơ thể và tâm trí của bạn (xem từ trang 411 đến trang 412).



Có rất nhiều việc cần thời gian của bạn, vậy khi nào bạn quan tâm đến việc của mình?

Tìm hỗ trợ từ những người khác làm việc tại nhà

Làm việc tại nhà giống như đang bị cô lập và việc cạnh tranh để có được công việc có thể rất gay gắt. Các ông chủ khuyến khích sự cạnh tranh này vì giúp họ giảm chi phí.

Hãy kêu gọi những người khác làm việc tại nhà trong cộng đồng của bạn cùng bàn luận về những vấn đề chung, học hỏi về những thành công và thất bại của nhau và cách làm việc cùng nhau để có điều kiện tốt hơn. Một số người làm việc tại nhà chia sẻ không gian làm việc, mua vật tư với số lượng lớn cho rẻ hơn và chia nhau nhiệm vụ chăm sóc trẻ em. Làm việc theo nhóm cũng cho phép bạn nhận những đơn hàng lớn hơn, thỏa thuận để được trả công cao hơn thậm chí tự mình làm chủ sản xuất.

Nhóm làm việc tại nhà của chúng tôi

Khi tôi bắt đầu công việc may tại nhà, tôi không biết có bao nhiêu phụ nữ làm việc tại nhà trong cộng đồng của mình. Vì vậy, tôi đã đi xung quanh và làm quen với hầu hết những người phụ nữ làm việc tại nhà trong khu phố của tôi. Lúc đầu, họ không muốn nói chuyện, nhưng cùng công việc khiến họ mở lòng chia sẻ hơn. Chẳng lâu sau đó, chúng tôi gặp nhau thường xuyên để trò chuyện về con cái và cuộc sống gia đình, cũng như công việc.

Sau khi một người dọn dẹp hóa chất gây cháy ở nhà của một người phụ nữ, chúng tôi đã bàn luận về cách phòng ngừa và đối phó với hỏa hoạn. Một chị đã trình bày về việc dạy con của mình cách thoát nạn khi có hỏa hoạn. Tôi đã học được rất nhiều và cảm thấy rất hạnh phúc sau các cuộc gặp gỡ như vậy.

Năm người chúng tôi quyết định thành lập một nhà xưởng ngay tại nhà tôi. Một người chăm sóc trẻ em trong khi những người khác còn lại làm công việc may. Lợi nhuận được chia đều, vì vậy tất cả chúng tôi đều được trả tiền cho công việc may hay chăm sóc trẻ em. Khi có nhiều việc, một số làm việc cả đêm để cùng nhau may. Công việc tuy có vất vả, nhưng chúng tôi có thể hỗ trợ được nhau.

Bây giờ chúng tôi có một chiếc xe tải lớn, chúng tôi sẽ xem liệu có thể nhận đơn đặt hàng lớn hơn trực tiếp từ chủ nhà máy thay vì qua người trung gian. Nếu được, chúng tôi có thể kiếm được nhiều tiền hơn và có thể thương lượng trực tiếp với chủ nhà máy về tiền công, vật tư và công cụ như kéo chẳng hạn. Tôi hy vọng sẽ ngày càng nhiều người làm việc tại nhà trong cộng đồng của tôi được gặp gỡ, cùng nhau làm việc, hỗ trợ lẫn nhau để cải thiện các điều kiện sống.

Người làm việc tại nhà xứng đáng được công nhận như người lao động

Khi người làm việc tại nhà được công nhận như người lao động, họ có thể được luật pháp địa phương và của quốc gia bảo hộ và được tiếp cận đến các chương trình bảo trợ xã hội như bảo hiểm y tế, bảo vệ thai sản, bồi thường tàn tật, chấn thương và thất nghiệp.



Quyền của người làm việc tại nhà



Công ước về việc làm tại nhà của Tổ chức lao động quốc tế (số 177)

nói rằng những người làm việc tại nhà phải được bảo vệ bởi cùng luật quốc gia về sức khỏe, an toàn và quyền lao động như bảo vệ những người lao động tại nhà máy. Người làm việc tại nhà:

- được phép thành lập hoặc tham gia các tổ chức do chính họ lựa chọn.
- được bảo vệ trong lĩnh vực an toàn, vệ sinh lao động.
- được bảo vệ chống lại lao động trẻ em.
- được bảo vệ chống phân biệt đối xử.
- được tham dự các khoá đào tạo.
- được bảo vệ thai sản.
- được cung cấp an sinh xã hội.

Vai trò của Liên Hợp Quốc, Tổ chức Lao động Quốc tế và các tổ chức quốc tế khác nhằm thúc đẩy quyền của người lao động được giải thích trong Phụ lục A.

Công đoàn giúp người làm việc tại nhà giành quyền của người lao động

Vào những năm 1980, nhiều công ty may mặc của Úc bắt đầu thuê người làm việc tại nhà thay người lao động làm việc tại nhà máy. Công đoàn ngành dệt, may mặc, giày dép Úc là đơn vị bảo vệ quyền của người lao động ngành may mặc, đã nhận thấy tuy người làm việc tại nhà làm những công việc giống như người lao động nhà máy nhưng họ thường được trả công ít hơn. Họ cũng không được bảo vệ bởi luật lao động, điều đó đồng nghĩa với việc người sử dụng lao động đã tránh được việc phải cải thiện điều kiện làm việc tồi tệ. Vì vậy, công đoàn đã cố gắng kết nạp và tổ chức người làm việc tại nhà. Nhưng nhiều người vô cùng sợ hãi đến mức không dám khiếu nại ông chủ của họ. Họ không muốn mất việc. Họ nghĩ rằng không ai tin hoặc ủng hộ họ vì họ không có bất cứ điều gì viết bằng văn bản và họ là những người nhập cư không nói tiếng Anh.

Công đoàn đã hợp tác với những người làm việc tại nhà và các đối tác cộng đồng để bắt đầu chiến dịch “May mặc công bằng - FairWear”. Chiến dịch này mang tính quốc gia và cả toàn cầu, đã tập hợp nhiều tổ chức cộng đồng ủng hộ quyền của người làm việc tại nhà. Các nhóm phụ nữ và các tổ chức cộng đồng đều chung tay với công đoàn để kêu gọi các công ty tôn trọng quyền của người làm việc tại nhà. Họ mời đài phát thanh và báo chí đến các sự kiện và các cuộc biểu tình mà họ tổ chức bên ngoài các cửa hàng của công ty. Sự chú ý của truyền thông giúp người tiêu dùng nhận diện những công ty sản xuất hàng may mặc nhưng không trả lương công bằng cho người lao động. Với sự hỗ trợ của người tiêu dùng, công đoàn đã buộc các công ty phải ký một thỏa thuận để đảm bảo người làm việc tại nhà được bảo vệ bởi luật lao động và nhận được mức lương công bằng. Vậy là người lao động ngành may mặc tại nhà hiện đang được Công đoàn ngành dệt, may mặc, giày dép Úc bảo vệ.

